

Консультації для батьків

Мова ваших дітей

Важливу роль у формуванні особистості дитини, зокрема у розвитку її мовлення, належить сім'ї. Адже перші слова, перші речення маля вимовляє в колі близьких людей – батька, матері, бабусі, дідуся.

Якщо ми любимо свою дитину, бажаємо їй добра та світлої долі, невже байдуже поставимося до труднощів, які згодом спричинюють вади мовлення! Вчасне невиправлення мовленнєвих вад призводить до порушень і затримки загального розвитку дитини, спричиняє труднощі у сприйманні та аналізі як навчального матеріалу, так і реальних подій. От чому логопед завжди попереджає батьків, намагаючись застерегти їх від легковажного ставлення до проблем мовлення їхнього малюка.

Наше мовлення складається із звуків. Правильно вимовляти звуки рідної мови дитина має навчитися до школи. Важливим завданням мовленнєвого розвитку дітей є виховання звукової культури мовлення. Поняття звукової культури мовлення досить складне і широке, воно містить цілий ряд важливих компонентів: чітку артикуляцію звуків рідної мови, фонетичну і орфоепічну правильність мовлення, правильне мовленнєве дихання, силу голосу, темп і тембр мовлення, інтонаційні засоби виразності (наголос, логічні паузи, ритм), фонематичний слух. У дошкільному віці простежується неправильна вимова дитиною звуків. Це цілком закономірне явище. Але більшість дітей не може самостійно опанувати правильну звуковимову, отже потребує допомоги дорослих. Не всі батьки приділяють цьому серйозну увагу. Деякі вважають, що настане час, і дитина сама навчиться говорити. Якщо ж малюк продовжує і за рік-два говорити з помилками, вони дивуються: «Чому ж ти досі не навчився говорити правильно?» Допомогу дітям із серйозними вадами мовлення надають спеціалісти – вчителі-логопеди. Щоб своєчасно виправити звуковимову дітей, батьки мають знати ті вади, які найчастіше зустрічаються у дошкільному віці. Розрізняють такі вади види неправильної вимови: пропуск звуків, заміна звуків, спотворення звуків.

Чиста і правильна звуковимова залежить від багатьох чинників. Значну роль відіграють індивідуальні особливості дитини, стан її психічного розвитку. Недоліки вимови звуків можуть бути зумовлені пошкодженням центрального або периферійного відділів мовленнєвого апарату внаслідок інфекційних хвороб або вроджених вад. У таких випадках потрібне втручання ще й спеціалістів-лікарів. Послідовна і систематична робота з дитиною над формуванням звуковимови сприятиме своєчасному виправленню мовленнєвих вад, досягненню на кінець дошкільного віку чіткої вимови усіх звуків рідної мови.

Поради батькам:

- Не повторюйте за дитиною неправильної вимови звуків.
- Розмовляйте з дитиною, правильно вимовляючи слова.
- Своєчасно виправляйте неправильну звуковимову дитини.
- Якщо мовлення вашої дитини нечітке і незрозуміле для оточення, зверніться до вчителя-логопеда.

Вірші, чистомовки, скоромовки стануть надійними помічниками у вихованні правильного і виразного мовлення вашої дитини.

Розвиток словникового запасу дитини

Більшість батьків хвилює лише неправильна звуковимова дитини, і дуже рідко звертається увага на недорозвинення лексичної та граматичної ланок мовлення.

Не забувайте про те, що всі сторони мовлення дошкільника формуються, розвиваються й функціонують у єдності та нерозривно пов'язані між собою. Порухення однієї ланки веде за собою недорозвиток іншої, наприклад, недоліки усного мовлення часто проявляються на письмі (тобто дитина пише так само неправильно, як і говорить).

Тому під час занять важливо коригувати звуковимову, збагачувати словник, формувати граматичні категорії (рід, число, відмінки, час), зв'язне мовлення та розвивати мислення, увагу та пам'ять. Тільки за таких умов навчання буде всебічним і сприятиме гармонійному розвитку малюка.

Загальновідомо: чим багатший словниковий запас дитини, тим більш образною, різнобарвною, виразнішою є її мовлення. Чим

Більше дитина засвоїть і буде використовувати в своєму активному мовленні синонімів, антонімів, порівнянь і багатозначних слів, тим цікавішим співрозмовником вона стане.

Однак просто механічне заучування слів не збагатить активний словник дітей. Лише шляхом кропіткої цілеспрямованої

роботи з використанням вправ та ігрових завдань, читання текстів можливо поповнити словник вашого малюка. Для занять вам знадобляться як предметні та сюжетні малюнки, так і різноманітні лото, дитячі журнали та книжки.

Дитина повинна знати назви оточуючих предметів (іграшки, посуд, одяг, меблі тощо), їх призначення, вміти порівняти предмети між собою і відмічати схожі та відмінні ознаки. Згодом малюк має навчитися виділяти частини предметів і правильно називати їх.

Заняття вдома, вільне спілкування з однолітками та дорослими, читання художньої літератури спонукатиме дитину до висловлювання власних думок, прохань та побажань.

Читаючи казки, вірші чи оповідання, слід звертати увагу дитини на нові, невідомі їй слова, просити її самостійно пояснити, як вона розуміє їхнє значення у певних реченнях чи частинах тексту. Це вчить дитину визначати значення нових слів, спираючись на ті ситуації, у яких вони використовуються. Важливо також, щоб дитина самостійно змогла використати нове слово у власному мовленні. Запропонуйте їй скласти речення або словосполучення з цим словом. Добре, коли дорослі самі створюють ситуації, що спонукають дитину до вживання нових слів. Саме завдяки таким умінням дитина зможе самостійно засвоїти більшість слів із мовлення оточуючих.